

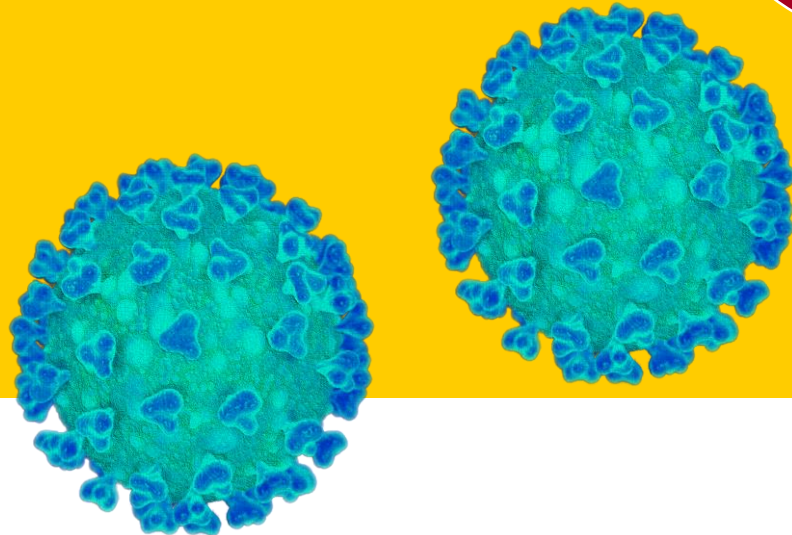
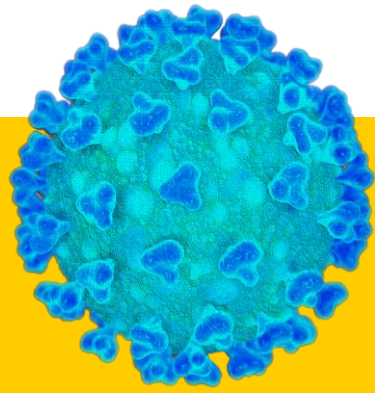
ملاحظات تولید برق در شرایط همه گیری کرونا و راهکارهای پیشنهادی برای کاهش اثرات منفی

فروردین ۱۳۹۹

سندیکای شرکت های تولیدکننده برق
واحد پژوهش

این گزارش که تمرکز آن مشخصاً بر تولید برق است برگرفته از گزارش کامل تری از وضعیت کل صنعت برق است که با مشارکت سندیکای شرکت های تولیدکننده برق در مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی تهیه و در دست انتشار است.

آسیب های
احتمالی وارده
بر تولید برق

با وقوع
بحران کرونا

تشدید
مشکلات
موجود

ایجاد مسائل
جدید

تشدید مشکلات موجود تولیدکنندگان غیردولتی برق

۲

تاخیر در اجرای قوانینی
که بار مالی دارند

تاخیر در دریافت
مطالبات از دولت

ناتوانی در بازپرداخت اقساط
تسهیلات ارزی صندوق
توسعه ملی ناشی از افزایش
نرخ ارز

دشواری تامین قطعات برای
تعمیرات

تاخیر در دریافت مطالبات از دولت

۳

به دلیل عدم توازن منابع و مصارف صنعت برق از سالیان گذشته مطالبات فروش برق تولیدکنندگان از وزارت نیرو انباشته شده است.

انباشت این مطالبات مشکلات بسیاری را برای اجرای طرح های ساخت و توسعه و همچنین بازپرداخت اقساط تسهیلات دریافتی از سیستم بانکی و صندوق توسعه ملی و پرداخت بیمه و مالیات برای تولیدکنندگان برق ایجاد کرده است.

در شرایط جدید و با توجه به افت قیمت جهانی نفت و از آنجا درآمدهای دولت، نگرانی ایجاد تاخیر بیشتر در پرداخت این مطالبات وجود دارد.

در صورت وقوع این امر، تولیدکنندگان برق در انجام به موقع تعمیرات و پرداخت حقوق و دستمزد نیروی انسانی ناتوان شده و بر اثر افت کیفیت کنترل مسائل فنی و مدیریت منابع انسانی پایداری شبکه در معرض خطر قرار می گیرد.

دشواری تامین قطعات

۴

تامین قطعات برای انجام تعمیرات نیروگاه ها پس از افزایش نرخ ارز در سال ۱۳۹۷ به دلیل محدودیت های مالی ایجاد شده، دشواری واردات و سپس تحریم های بین المللی به سختی صورت می گرفت.

در این شرایط عمده اتکای تولیدکنندگان برق برای انجام تعمیرات اساسی و دوره ای نیروگاه ها به تامین کنندگان تجهیزات و متخصصان داخلی است.

شیوع کووید ۱۹ با محدودیت هایی که در تردد و ساعات کاری کارکنان فعالیت های تولیدی ایجاد کرده و رکودی که در بخش صنعت به همراه آورد، تعمیرات نیروگاه ها را با دشواری مضاعف همراه ساخته است.

ادامه این روند می تواند بر عملکرد نیروگاه ها در زمان پیک، موارد خروج اضطراری، کیفیت بهره برداری و عمر مفید دارایی های این صنعت اثرگذار باشد.

ناتوانی در بازپرداخت اقساط تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی ناشی از افزایش نرخ ارز

۵

سرمایه گذاری در ساخت نیروگاه به دلیل نیاز به منابع مالی قابل توجه عمدتاً به ترکیبی از آورده سرمایه گذار (با سهم ۱۰ تا ۳۰ درصد) و تامین مالی مبتنی بر بدهی عمدتاً از منابع ارزی صندوق توسعه ملی (۷۰ تا ۹۰ درصد) متکی است.

بنابراین نرخ بازگشت سرمایه در این سرمایه گذاری، سود سرمایه گذار و اساساً توانایی او در بازپرداخت تسهیلات دریافتی وابستگی زیادی به نرخ ارز دارد.

افزایش نرخ ارز در سال ۱۳۹۷، خصوصاً در شرایطی که امکان کسب درآمد ارزی برای تولیدکننده غیردولتی برق وجود ندارد و قیمت فروش برق او از سال ۱۳۹۴ افزایش نداشته است، بازپرداخت اقساط دریافتی صندوق را برای استفاده کنندگان از تامین مالی صندوق غیرممکن کرده است.

از آنجا که افت قیمت نفت در شرایط جدید بازار جهانی نفت منجر به وخیم شدن تراز تجاری ایران می شود، احتمال افزایش مجدد نرخ ارز، تشدید وضعیت بحرانی سرمایه گذاران احداث نیروگاه و از بین رفتن هرگونه انگیزه جدید برای ورود سرمایه گذار به تولید برق وجود دارد.

تاخیر در اجرای قوانینی که بار مالی دارند

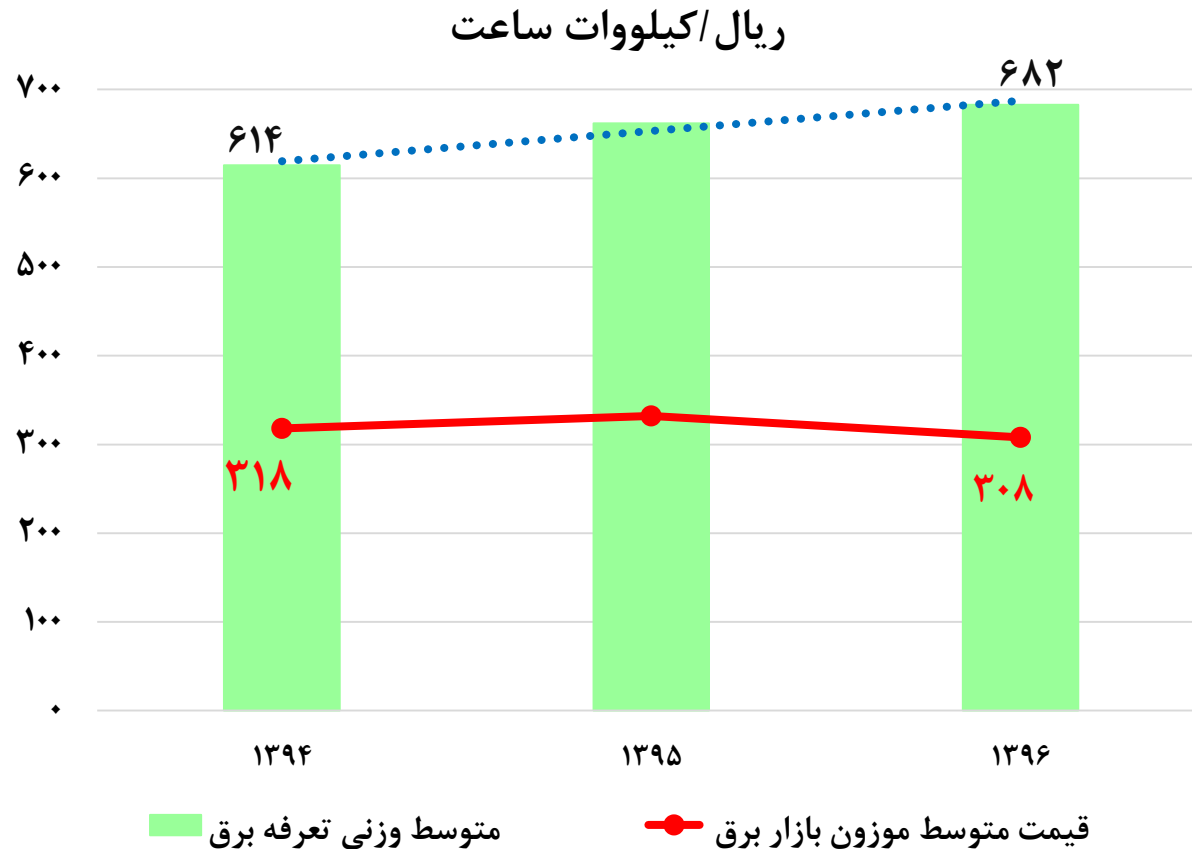
در سال های گذشته یکی از مشکلات تولیدکنندگان برق همواره عدم اجرای کامل و به موقع قوانین بوده است.

از جمله مصادیق بارز این ادعا می توان به دستور العمل خرید تضمینی برق موضوع بند (ت) ماده ۴۸ قانون برنامه ششم توسعه اشاره کرد که اجرا نشدن آن در ادامه اجرا نشدن کامل بند (و) ماده ۱۳۳ قانون برنامه پنجم توسعه، منجر به تثبیت نرخ خرید برق نیروگاه ها از سال ۱۳۹۴ تاکنون شده است.

از آنجا که شرایط جدید با شیوع کووید ۱۹ دولت را با محدودیت های مالی بیشتری رو به رو ساخته است، بیم آن می رود اجرای این قوانین با تاخیر بیشتری رو به رو شود.

در صورت وقوع این مساله و مشخصا اصلاح نشدن سقف قیمت انرژی و پایه آمادگی در بازار برق در اسرع وقت و با توجه به آنکه پایان عمر برنامه ششم توسعه نزدیک است، آسیب جبران ناپذیری به تولید برق ایران وارد می شود که تامین پایدار برق در آینده را با مشکل جدی رو به رو می کند.

اثرات تاخیر در اجرای قوانین

مقایسه رشد تعرفه فروش برق به مصرف کنندگان و قیمت خرید برق نیروگاه ها در بازار برق

همانطور که مشاهده می شود عدم اصلاح سقف نرخ انرژی و پایه آمادگی از سال ۱۳۹۴ علی رغم وجود الزامات قانونی در قوانین برنامه توسعه، منجر به کاهش متوسط موزون قیمت بازار برق در این بازه زمانی شده است. آمارهای سال ۱۳۹۸، نشان می دهد متوسط این قیمت رقم ۳۱۷ بوده است که از سال ۱۳۹۴ نیز کمتر است.

* تا تاریخ تهیه این گزارش آخرین آمار رسمی منتشر شده از تعرفه فروش برق به مصرف کنندگان مربوط به سال ۹۶ هست.

بروز مسائل جدید برای تولیدکنندگان غیردولتی برق

۸

کاهش نقدینگی وزارت
نیرو از محل قبوض
مشترکین و وصول
درآمدهای صادرات برق
به عراق و افزایش
فشارهالی مالی بر
تولیدکنندگان

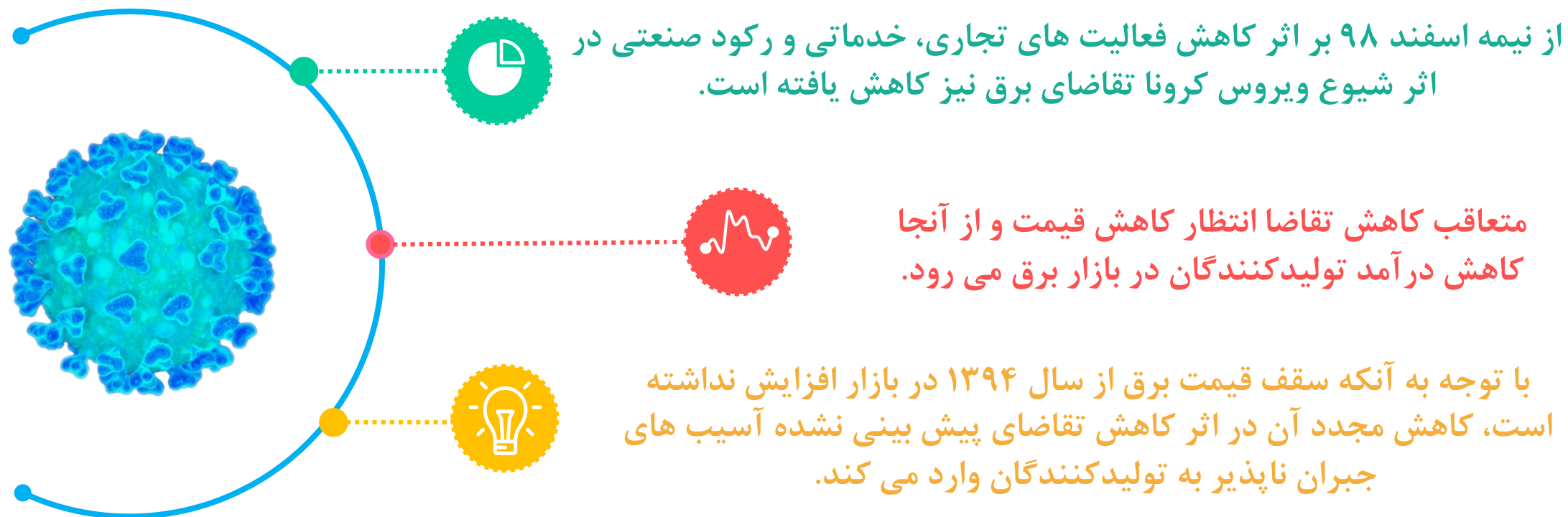
اثرگذاری کاهش تقاضا
بر قیمت خرید برق از
نیروگاه ها در بازار

شرایط ویژه کاری کارکنان
صنعت برق

اثرگذاری کاهش تقاضا بر قیمت خرید برق در بازار برق

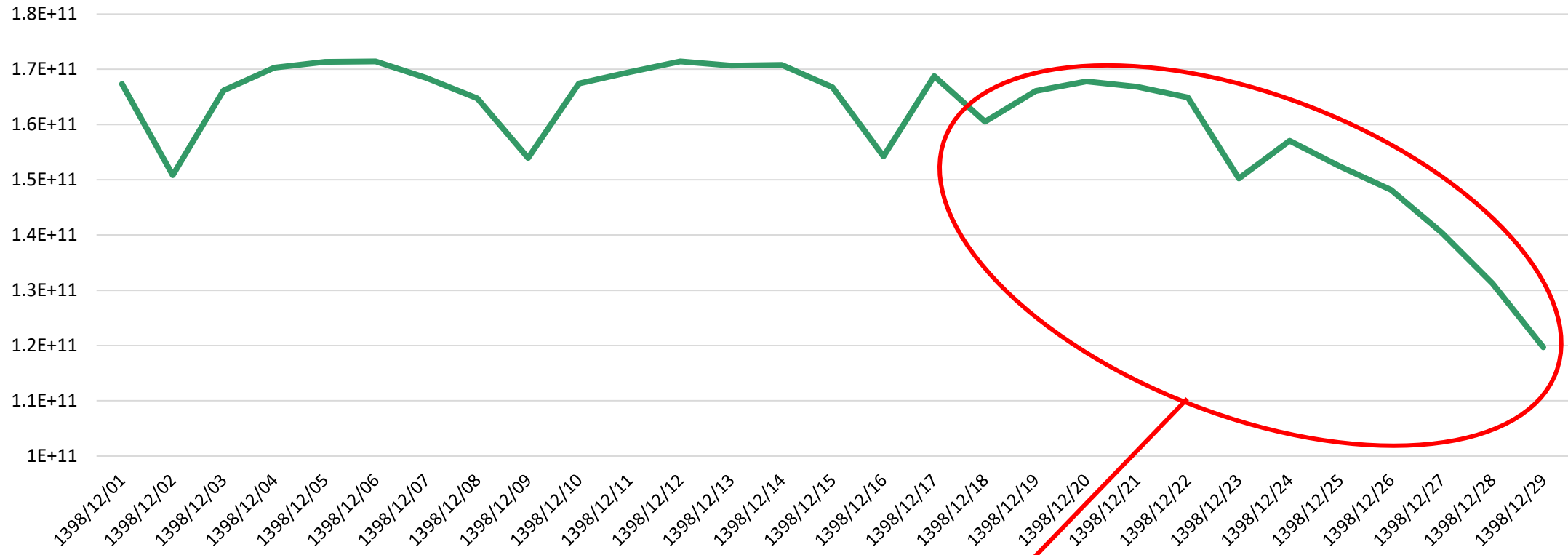
۹

اثرگذاری کاهش تقاضا بر قیمت خرید برق در بازار برق

بهای انرژی تولیدی (ریال)

کاهش ۸ درصدی میانگین بهای انرژی تولیدی در نیمه دوم اسفند ۱۳۹۸ به نسبت نیمه اول آن

شرایط ویژه کاری کارکنان نیروگاه ها

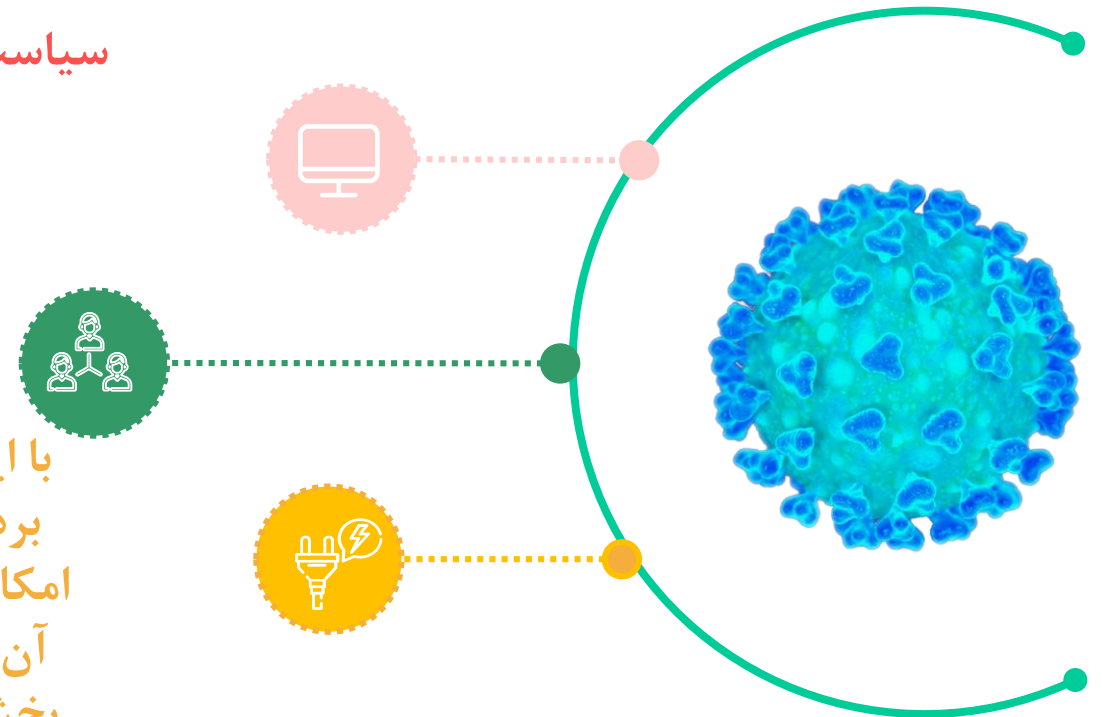

۱۱

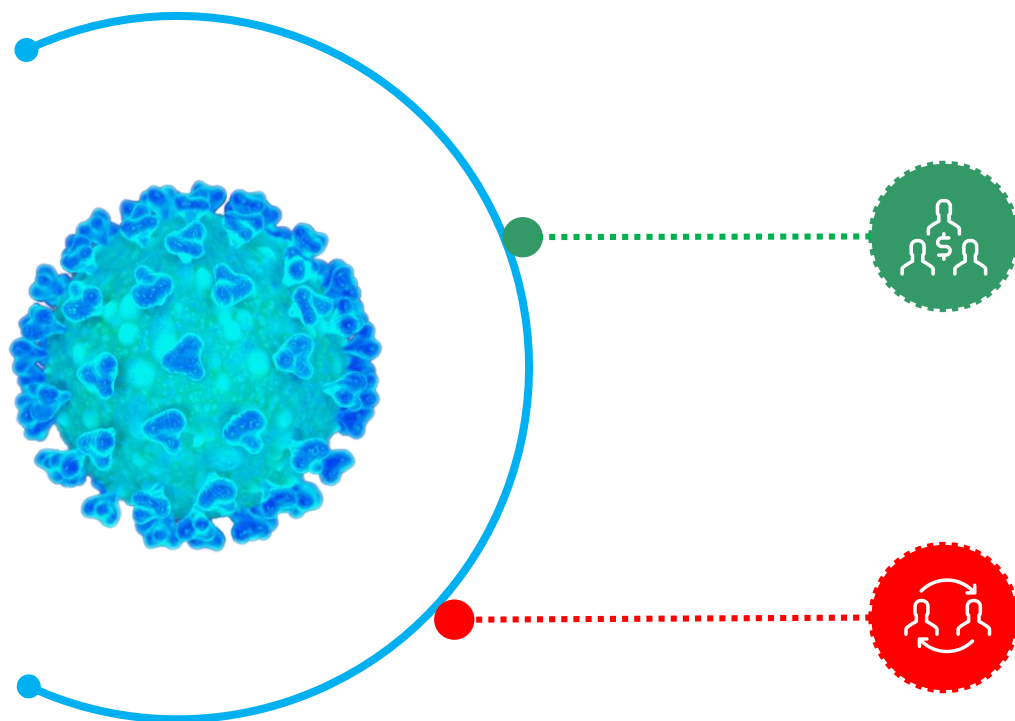
سیاست های کنترل شیوع کرونا عمدتاً بر دورکاری و نوبت کاری نیروی انسانی فعال در واحدهای تولیدی متکی بوده است.

حضور فیزیکی نیروی کار خطر ابتلا به بیماری را برای آن ها و خانواده هایشان افزایش می دهد.

با این وجود نیروی کار فعال در نیروگاه ها خصوصاً در واحدهای بهره بردار و اتاق فرمان نیروگاه ها از این نظر نیز شرایط خاصی دارند که امکان دورکاری برای آن ها فراهم نیست که از سویی خطر ابتلا را برای آن ها افزایش می دهد و از سوی دیگر آسیب سرمایه انسانی در این بخش می تواند عملکرد نیروگاه و از آنجا کل شبکه را تحت تاثیر قرار دهد.

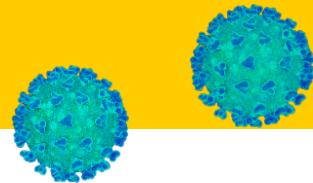
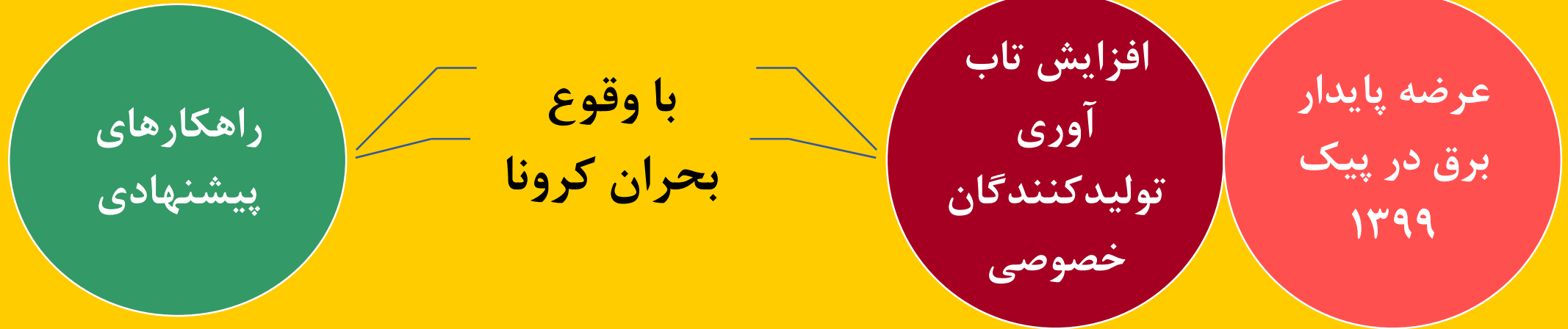
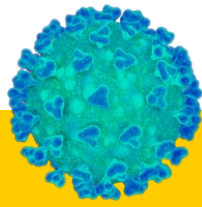

تاثیرات کاهش نقدینگی وزارت نیرو

به دلیل وصول نشدن کامل قبوض مصرف کنندگان داخلی و درآمدهای ناشی از صادرات نفت به عراق انتظار کاهش وصولی ها و نقدینگی وزارت نیرو وجود دارد.

بر حسب تجربه سالیان گذشته درچنین مواردی بخش قابل توجهی از فشارهای مالی به تولیدکنندگان غیردولتی در قالب تاخیر در پرداخت بهای فروش برق آن ها منتقل می شود.

افزایش تاب آوری تولیدکنندگان خصوصی برق

اصلاحات مورد نیاز برای حل بحران نقدینگی در تولید برق

- حل مشکل بازپرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی از طریق:
- ریالی کردن تسهیلات با نرخ زمان دریافت،
- اعطای ارز به میزان مطالبات پرداخت نشده این نیروگاه ها پیش از جهش سال ۱۳۹۷ نرخ ارز و به نرخ زمان ثبت مطالبه صرفا جهت بازپرداخت اقساط صندوق
- تمدید قراردادهای خرید تضمینی برق

ابلاغ دستور العمل بند (ت) ماده ۴۸ قانون برنامه ششم توسعه به منظور حل مشکل نرخ خرید برق از نیروگاه ها در بازار برق

اطمینان از عرضه پایدار برق در پیک ۱۳۹۹

اعلام تنفس در پرداخت اقساط بانکی، بیمه و تامین اجتماعی و مالیات، صندوق توسعه ملی و سازمان خصوصی سازی به منظور حفظ نقدینگی شرکت ها در شرایط موجود

در نظر گرفتن شرایط خرید برق از نیروگاه ها با نرخ تکلیفی در صورتی که ساز و کار بازار و ارائه قیمت و برنده شدن نیروگاه ها دیگر مناسب وضعیت بحرانی نباشد.

برنامه ریزی دقیق سیاست های مدیریت مصرف در صورتی که همزمان با رسیدن به روزهای پیک در تابستان، فعالیت های تجاری و خدماتی بازگشایی شوند.

تزریق بودجه اختصاصی به منظور تکمیل فرآیند تعمیرات نیروگاه ها

تخصیص تجهیزات پزشکی به نیروگاه ها و در صورت لزوم حضور کادر درمانی در واحدهای بهره برداری خصوصا زمان پیک

برنامه ریزی استفاده از سوخت مایع و ذخیره سازی آن در نیروگاه ها در صورت بروز مشکل در تامین سوخت

انتظارات تولیدکنندگان غیردولتی برق در شرایط موجود

حل مشکل بازپرداخت
اقساط وام های ارزی
نیروگاه ها به منظور
انجام طرح های
توسعه ای در راستای
اطمینان از تامین
پایدار برق در آینده

حمایت های
پزشکی از نیروی
انسانی شاغل در
نیروگاه ها
خصوصا اتاق
فرمان

کمک به تامین
نقدینگی مورد
نیاز
تولیدکنندگان
برق برای انجام
تعمیرات پیش از
رسیدن پیک

ابلاغ دستور
العمل بند (ت)
ماده ۴۸ قانون
برنامه ششم
توسعه در
اسرع وقت

